

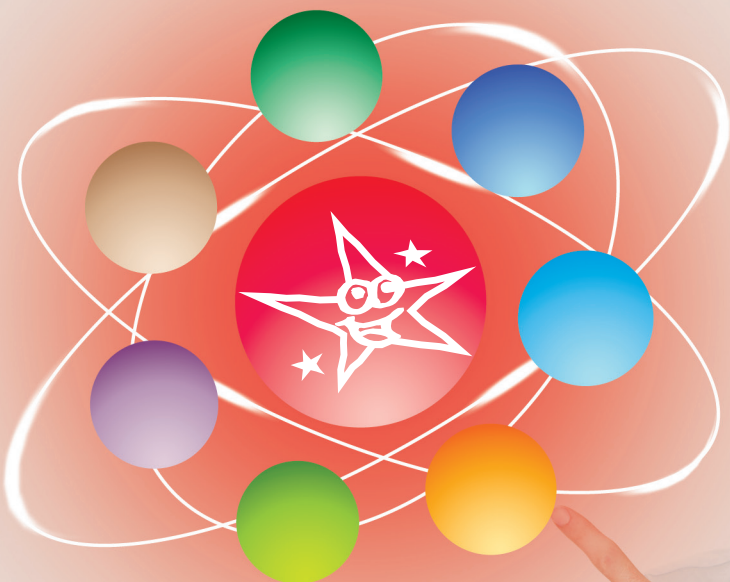

Európska únia
Európsky sociálny fond

pr **aktik**

„Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ“

Talent v akcii

Vyhľadávanie a podpora práce s talentovanou mládežou

Mária Krkošková

NEFORMÁLNE VZDELÁVANIE

OBSAH

ÚVOD	3
1 MOŽNOSTI PRE MLADÝCH ĽUDÍ V ŽILINSKOM KRAJI	4
1.1 Nie strašiak, ale cesta – Mládežnícka politika	5
1.2 Učiť sa dá aj inak, ak vieme ako na to	5
1.3 Je ich zatiaľ málo, ale bude ich viac – Mládežnícke parlamenty	6
1.4 Žiacke školské rady (ŽŠR)	6
1.5 Rada mládeže Žilinského kraja (RMŽK)	7
1.6 Centrum voľného času (CVČ)	7
1.7 Informačné centrum mladých (ICM)	7
2 TALENT V AKCII	8
2.1 Odkiaľ sa berie talent?	8
2.2 Čo hovorí o talente zákon?	8
2.3 Podpora talentu na Slovensku	8
2.4 Talent ako cesta k lepšiemu zamestnaniu sa v dospelosti	9
2.5 Talent v akcii v Žilinskom kraji	10
3 O KOHO IDE V NÁRODNOM PROJEKTE PRAKTIK?	11
3.1 Kľúčoví aktéri a ich potreby	11
4 ČINNOSŤ EXPERTNEJ SKUPINY V TÉME TALENT V AKCII	12
4.1 Čo sa účastníci naučili?	12
4.1.1 Ako nájsť talent?	12
4.1.2 Mládež ako cieľová skupina	13
4.1.3 Ako fungovať v tíme?	13
4.1.4 Aj osobnosť mladého človeka je dôležitá	13
4.1.5 S efektívnou komunikáciou ďalej zájdeš	13
4.1.6 Krúžky nie sú len kolieska	14
4.1.7 Podporiť kreativitu v učení	14
4.1.8 Na súťaž sa treba pripraviť	15
4.1.9 Pobytové aktivity pre talentovaných	15
4.1.10 Krok za krokom alebo ako to urobiť čo najlepšie	15
4.1.11 V priestore a v čase	15
4.1.12 Nie vždy ide všetko podľa predstáv	16
4.1.13 Hra ako nástroj zážitkového učenia	16
ZÁVER	17

ÚVOD

Milí mladí ľudia a všetci, ktorí sa zaujímate o to, čo sa s mladými ľuďmi v našom kraji deje.

K základným cieľom rozvoja Žilinského kraja v oblasti práce s mládežou patrí aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvíjanie mladých ľudí a tiež podpora aktivít organizácií. Organizácie v spolupráci so samosprávou, školami a inými subjektmi vedú mladých ľudí k tomu, aby sa zaujímali, čo sa v rámci kraja deje a aktívne sa zúčastňovali na živote v rámci obcí, aby mali možnosť organizovať a zúčastňovať sa takých aktivít, ktoré sa im páčia a ktoré oni sami chcú.

Žilinský kraj sa nachádza v severozápadnej časti Slovenska a je tretím najväčším krajom Slovenskej republiky. Hraničí s Českou republikou a na severe s Poľskom a susedí s tromi ďalšími krajinami – Trenčianskym, Banskobystrickým a Prešovským.

Územie Žilinského kraja tvorí 5 regiónov – Horné Považie, Kysuce, Liptov, Orava a Turiec so svojimi okresmi Žilina, Bytča, Martin, Čadca, Kysucké Nové Mesto, Turčianske Teplice, Ružomberok, Liptovský Mikuláš, Námestovo, Dolný Kubín a Tvrdošín. Žilinský kraj je známy kvalitnou priemyselnou infraštruktúrou, silným kultúrnym a historickým zázemím a nádherným prírodným bohatstvom. Viac ako polovicu územia pokrývajú prírodné plochy. Prírodné prednosti Žilinského kraja ho tak predurčujú na rozvoj cestovného ruchu v oblasti turistiky, cykloturistiky, letných a najmä zimných športov. Tento kraj je známy predovšetkým nádhernou prírodou – horami a čistým vzduchom, bohatými tradíciami a bohatým kultúrnym dedičstvom, ale tiež šikovnosťou a dobrosrdečnosťou ľudí.

Prostredie spolu so zariadeniami voľného času, školstva a záujmovými krúžkami v rámci Žilinského kraja tak vytvárajú ideálne podmienky na rozvoj zručností mladých ľudí v oblasti športu, aktívneho trávenia voľného času a kultúry.

Cieľom tejto publikácie je ponúknuť čitateľom ucelený pohľad na aktivity, ktoré sa v rámci Žilinského kraja dejú pre mladých ľudí, aké príležitosti na podporu a rozvoj talentu sa tu dajú nájsť, ako funguje mládežnícka politika, ktoré organizácie sú za týmito aktivitami v pozadí a tiež akým spôsobom napomáha existencia regionálnej kancelárie – Tematické centrum mládeže a implementácia rôznych programov a projektov organizácie IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže pri podpore mladých ľudí.

Veríme, že naša publikácia prináša ucelený a zrozumiteľný pohľad na fungovanie mládežníckych organizácií, samosprávy miestnej aj regionálnej a iných združení, či organizácií zaoberajúcich sa prácou s mládežou.

Prajeme vám, aby ste na týchto stránkach našli dostatok užitočných informácií a informačných zdrojov, tiež inšpiráciu a motiváciu k práci s mládežou potrebných do vašej práce a aktivít.

1 MOŽNOSTI PRE MLADÝCH ĽUDÍ V ŽILINSKOM KRAJI

Žilinský kraj zaberá bezmála sedminu celkovej plochy Slovenska a podľa údajov štatistického úradu Slovenskej republiky¹ tu žije 152 167 mladých ľudí vo veku od 15 – 29 rokov. V rámci kraja existuje množstvo príležitostí na trávenie voľného času a rozvíjanie talentu mladých ľudí.

Fungujú tu:

- centrá voľného času, ktoré poskytujú príležitosti na voľný čas v oblasti športu, cudzích jazykov, umeleckej tvorby, tanca, vedy a iných,
- množstvo občianskych združení, ktoré ponúkajú mladým ľuďom dobrovoľnícke príležitosti, umožňujú im tvoriť a realizovať svoje vlastné projekty a reagovať tak na aktuálne potreby mladých ľudí,
- mládežnícke parlamenty, prostredníctvom ktorých sa mladí ľudia zoskupujú a učia sa základným princípom demokracie,
- žiacke školské rady ako skupiny mladých ovplyvňujúcich dianie v rámci svojej školy, základnej alebo strednej,
- Rada mládeže Žilinského kraja združujúca mládežnícke organizácie v kraji a vytvárajúca vhodné podmienky na ich fungovanie v aktivitách v rámci kraja,
- informačné centrá mladých poskytujúce mnoho zaujímavých informácií pre mladých ľudí.

Mapa Žilinského kraja podľa okresov / Zdroj: Regionzilina

1.1 Nie strašiak, ale cesta – Mládežnícka politika

Život mladého človeka nie je vôbec jednoduchý. Žiadne z riešení mládežníckych problémov, do ktorého sami nie sú zapojení, nie je pre nich dostatočne dobré a neobstojí. Mladí ľudia si začínajú uvedomovať, že pri tom, čo sa ich týka, zohrávajú veľmi dôležitú úlohu. Slovo participácia prestáva byť pre nich len slovom a začína mať hlbší význam. Význam v zapájaní sa do diania v ich bezprostrednom okolí. Majú silu a odhodlanie meniť veci k lepšiemu.

Mladí ľudia sa najúčinnejšie zapájajú vtedy, ak vychádzame z ich vlastného presvedčenia a nie zo zavedenej praxe. Hľadajú priestor, kde môžu vysloviť svoje názory, kde sa môžu zviditeľniť, kde môžu byť vypočutí a kde budú mať možnosť podieľať sa na vytváraní takých podmienok, ktoré oni sami považujú za vhodné a potrebné.

Slovné spojenie mládežnícka politika môže pre mnoho ľudí vyznievať odstrašujúco. Čo si však pod tým predstavujeme? Mládežnícka politika nie je strašiakom, ale cestou, prostredníctvom ktorej sa mladí ľudia môžu zapojiť do diania v komunite. Opiera sa o otázky týkajúce sa života mladých ľudí, ich komfortu a rôznych životných situácií, v ktorých sa ocitnú. Mladí zapojení v politike sa zaoberajú opatreniami, ktoré vedú k zlepšovaniu podmienok života mladých ľudí. Prostredníctvom aktívnej účasti na živote v škole, či v obci majú mladí ľudia možnosť ovplyvňovať svoje životy v tých oblastiach, ktoré sú pre nich dôležité:

- Akým spôsobom sa vzdeláva v školách.
- Ako a kde sa dá bezpečne, zdravo a hlavne zmysluplne športovať.
- Aké sú príležitosti na aktívne zapojenie sa do kultúrneho diania v rámci Žilinského kraja, čo v sebe obsahuje nielen zúčastňovanie sa kultúrnych podujatí, ale aj možnosť, ako priniesť nový vietor do kultúry a tvorby.
- Do akých iniciatív a aktivít sa môžu zapojiť vo svojom voľnom čase podľa svojich záujmov.
- Ako môžu dospelí, vytvárať podmienky a priestor pre mladých ľudí a pre ich pracovné uplatnenie, aby sa mladí ľudia v našom regióne cítili dobre, bezpečne a nemali dôvody na odchod z nášho kraja.
- Ako môžu mladí ľudia získať zručnosti a kompetencie potrebné pre ľahší vstup na pracovný trh po skončení školy, resp. ako sa u nás dá robiť to, čo robiť chcú, čo ich baví a v čom vidia zmysel.

1.2 Učiť sa dá aj inak, ak vieme ako na to

V súčasnosti sa veľká pozornosť prikladá predovšetkým školám a času, ktorý v škole mladí ľudia strávia. Mnohé mládežnícke aktivity a mládežnícka politika sa dejú najmä vo voľnom čase a za múrmi školy. Je zameraná na to, aby mladí rozvíjali talent, ktorý majú, aby získavali zručnosti, aby sa stali aktívnymi občanmi a mohli tak pozitívne ovplyvňovať dianie v okolí. Toto sa deje prostredníctvom neformálneho vzdelávania – teda toho, čo sa naučia mimo školy, vo svojom voľnom čase, pri dobrovoľníckej práci alebo pri organizovaní aktivít v rámci nejakej organizácie. Mládežnícke iniciatívy, mládežnícke kluby, neformálne skupiny ako aj neštátne mládežnícke organizácie, do činností ktorých sa môžu zapájať a do ktorých mladí ľudia vstupujú na základe svojich záujmov, zohrávajú pre ich budúci život, ako aj možnosť zamestnať sa v dospelosti, dôležitú úlohu. Takto sa z nich stávajú talentovaní, zruční a schopní mladí ľudia, ktorí budú vedieť využiť všetko, čo sa naučili vo svoj prospech.

1.3 Je ich zatiaľ málo, ale bude ich viac – Mládežnícke parlamenty

Politické dianie nie je primárnou oblasťou záujmu mladých ľudí, avšak zapojenie mladých ľudí do života a verejnej diskusie v rámci nejakej komunity prináša svoje ovocie. Je dôležité prezentovať mladým ľuďom zmysel participácie na verejnom živote a spôsob ako sa dá politika robiť aj iným - oveľa zábavnejším spôsobom. Takto sa mladí ľudia nielenže zabavia, strávia čas pri zaujímavých aktivitách s inými, podobne naladenými mladými ľuďmi, ale zároveň budú mať možnosť ovplyvňovať to, čo sa okolo nich deje a tak spoluvytvárať podmienky pre lepší život. Zároveň to môže byť príležitosť, ako sa mladí ľudia naučia niečo nové, získajú cenné skúsenosti v práci s rôznymi skupinami a je to jedinečná šanca byť pri tom, ako sa deje zmena.

Hovoríme o mládežníckych parlamentoch, ktoré z mladých ľudí môžu vychovať uvedomelých mladých občanov. V praxi to znamená skupinu mladých ľudí, ktorým nie je ľahostajný život v ich meste alebo obci, ktorí sú vnímaví a všímaví a chcú sa podieľať na tom, aby miesto, kde žijú bolo pekné a bezpečné. Mestský mládežnícky parlament (príp. obecný mládežnícky parlament) je radcom primátora alebo starostu – vnímavé mladé srdce, ktoré chce meniť veci k lepšiemu. Mládežnícky parlament funguje pod vedením starostu alebo primátora, prípadne niekoho, kto je v meste, či obci zodpovedný za mladých ľudí. V Žilinskom kraji máme viacero aktívnych mládežníckych parlamentov a veríme, že ich počet sa zvýši. Mládežnícky parlament je skupina mladých ľudí, ktorí sa rôznymi aktivitami snažia spestriť život mladých ľudí. Zastupujú ich záujmy a obhajujú ich práva, čím robia život v meste pre mladých atraktívnejším a zmysluplnejším. Mládežnícky parlament chce svojimi aktivitami prispieť k lepšiemu životu mladých ľudí v meste. Na základe záujmov svojich členov môžu byť rozdelení aj do viacerých pracovných skupín, ktoré sa zaoberajú rôznymi témami. Svoju prácu zefektívňujú tak, že motivujú mladých ľudí k zapojeniu sa do aktivít mládežníckeho parlamentu ako aj cez vzdelávacie aktivity zamerané na získavanie nových vedomostí, zručností a postojov. Mladí ľudia, ktorí sú zvolení do mládežníckych parlamentov, sú v prvom rade tí, ktorí:

- majú záujem spolupodieľať sa na živote obcí a miest,
- majú záujem prinášať svoj unikátny mládežnícky pohľad do riešenia problémov,
- zastupujú mladých ľudí, ktorí žijú, študujú alebo pracujú na území obce alebo mesta,
- sú zástupcami rôznych mládežníckych skupín – základná škola, stredná škola, spolky, mládežnícke organizácie, mladí ľudia so znevýhodnením, nezamestnaní aj pracujúci a pod.

1.4 Žiacke školské rady (ŽŠR)

Ďalšou možnosťou, ako môžu mladí ľudia ovplyvňovať dianie okolo seba, predovšetkým v školskom prostredí, sú žiacke školské rady. Je to rada v rámci školy, do ktorej môže byť zvolený ktokoľvek, kto má záujem o vytváranie lepších podmienok v škole. Žiacka školská rada sa zaoberá potrebami a želaniami žiakov a žiačok v škole. Títo aktívni mladí ľudia sa snažia presadiť zmeny pre mladých v škole na rokovaníach s vedením školy. Žiacka školská rada je vedená predsedom alebo predsedníčkou a vyjadruje sa k návrhom a opatreniam školy v oblasti výchovy a vzdelávania. Mladí ľudia v žiackej rade sa podieľajú na tvorbe a dodržiavaní školského poriadku a predkladajú vedeniu návrhy, na ktorých sa dohodli.²

Na základe informácií z *Rady mládeže Žilinského kraja*³, existujú žiacke rady na takmer všetkých stredných školách v Žilinskom kraji a spolupodieľajú sa na príprave a tvorbe rôznych podujatí, ako napr. organizovanie aktivít v rámci školy, záujmové aktivity, vydávanie školského časopisu, spolupráca pri vypracovaní vnútorného školského poriadku, organizovanie športových súťaží, zlepšovanie komunikácie medzi žiakmi a vedením školy, riešenie problémov v škole a iné.

1.5 Rada mládeže Žilinského kraja (RMŽK)

Rada mládeže Žilinského kraja je organizácia, ktorá združuje mládežnícke parlamenty, žiacke školské rady, občianske združenia a iné mládežnícke organizácie na území Žilinského kraja. Rada zastupuje záujmy svojich členských organizácií. Snaží sa, aby Slovenská republika vytvárala na území Žilinského kraja také podmienky, ktoré podporia všestranný rozvoj detí a mládeže. Svojou pestrou ponukou vzdelávacích aktivít učí mladých ľudí, aby rozvíjali svoj potenciál, aby podporovali svoj talent, aby zvyšovali svoje zručnosti a praktické skúsenosti. Vzdelávacími podujatiami podporujú dobrovoľníctvo, aktívne občianstvo mladých ľudí, čo vedie k tomu, že mladí ľudia sa viac zaujímajú o svoje mesto, či obec a chcú sa podieľať na plánovaní a rozhodovaní.⁴

1.6 Centrum voľného času (CVČ)

Centrum voľného času je organizácia, ktorá funguje takmer v každom meste. Cieľom aktivít CVČ je ponuka rôznych voľnočasových aktivít pre deti a mladých ľudí najmä do 15 rokov. CVČ organizuje pravidelné, ale aj príležitostné, či jednorazové aktivity. V centrách pracujú mnohí pracovníci, ktorí musia vedieť reagovať na zmeny a ktorí sa chcú ďalej vzdelávať a rozvíjať svoje zručnosti aj s využitím inovatívnych a zážitkových programov.

Voľný čas je významným javom súčasnej doby a mladí ľudia ho trávia rôznymi spôsobmi. Centrá vytvárajú množstvo zmysluplných záujmových aktivít pre všetkých, ktorí majú záujem alebo talent. Záujmové krúžky v centrách voľného času sú priestorom pre rozvíjanie osobnosti a talentu mladého človeka, uspokojujú túžbu ľudí uplatniť sa, poskytnúť možnosť tráviť svoj voľný čas a rozvíjať pri tom svoje zručnosti, schopnosti a talent. V Žilinskom kraji funguje v súčasnosti okolo 50 centier voľného času, avšak s pracoviskami v približne 200 miestach v rámci kraja. Aktivity, ktoré sú deťom a mladým ľuďom ponúkané sa týkajú najviac športu, ďalej kultúry a umenia, cudzích jazykov, spoločenských vied. Okrem toho sú ponúkané krúžky v oblastiach ako prírodné vedy, veda a technika, turistika, ekologická výchova, informatika a rodina a deti.⁵

1.7 Informačné centrum mladých (ICM)

Informačné centrá mladých sú miesta, kde môžu mladí ľudia získať poradenstvo a informácie týkajúce sa rôznych oblastí života mladých ľudí. ICM zabezpečujú aj odborné a profesijné poradenstvo a poskytujú to bezplatne.⁶

³ Zdroj: Rada mládeže Žilinského kraja.

⁴ Zdroj: Rada mládeže Žilinského kraja.

⁵ POLČICOVÁ, S. Deti a mládež v číslach za rok 2012. 2012. s. 17 – 34.

⁶ Zdroj: www.zipcem.sk

2 TALENT V AKCII

Denne sa na nás z médií valia reportáže a z rôznych druhov talentových súťaží a možno si niekedy aj pomyslíme ako radi by sme stáli na pódiiach a mali možnosť vychutnať si chvíľu úspechu a standing ovation.

Za talentovaného sa považuje taký mladý človek, ktorého charakterizujú najmä jeho netypické záujmy už od predškolského veku, široká slovná zásoba – používanie nezvyčajných, cudzích slov a slovných spojení vzhľadom na svoj vek, vysoká aktivita a zvedavosť, kladenie otázok, čítanie, písanie a počítanie v skoršom detskom veku, zaoberanie sa svetovými problémami, vyhľadávanie komunikácie s dospelými alebo so staršími deťmi a iné.⁷

2.1 Odkiaľ sa berie talent?

Vedeli ste, že talent na niečo má každý z nás? Zvyčajne vieme talent vypozerovať už u detí v ranom veku a to pri rôznych príležitostiach. Prvými, ktorí si talent všimnú sú rodičia, ktorí spoznávajú vlastnosti svojho dieťaťa pri vykonávaní rôznych činností a pri záujmovej činnosti. Rodinné prostredie je tým prvým, kde môžeme naplno podporiť a rozvíjať talentované dieťa.

Nasleduje školské prostredie, ktoré v súčasnosti okrem vytvorenia tried pre talentovaných a vybraných školách neposkytuje osobitnú starostlivosť pre tých, ktorí v niečom vynikajú. Nadaní mladí ľudia by mali dostať zaslúžený priestor pre ďalšie rozvíjanie svojho daru. Talent mladého človeka by mal byť rozpoznaný v rodine, rozvíjaný v spoločnosti. Spoločnosť by zároveň mala zabezpečiť dostatok odborníkov pre prácu s mladými talentmi, ako aj dostatok finančných zdrojov pre ich podporu. Ideálna podpora mladých ľudí by mala smerovať k vytvoreniu čo najširšieho priestoru pre podporu mladých talentov a rozvoju potenciálu mladých ľudí, ktorí majú záujem na sebe pracovať. Ide najmä o vytváranie a podporu špecializovaných inštitúcií, ako napr. umelecké školy, centrá voľného času alebo mládežnícke organizácie, ktoré vytvárajú a rozvíjajú podmienky na podporu mladých vedcov, tanečníkov, športovcov, umelcov a iných.

2.2 Čo hovorí o talente zákon?

Talentovaný žiak je v slovenských podmienkach definovaný v Školskom zákone (Zákon č. 245/2008 Z.z.) ako „žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, pokiaľ boli jeho špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby diagnostikované zariadením výchovného poradenstva a prevencie (teda centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie).“⁸ Zákon ďalej odlišuje všeobecne intelektovo nadaných a špecificky intelektovo nadaných žiakov, a umožňuje ich výchovu a vzdelávanie v školskom prostredí v rámci tried pre nadaných alebo v rámci integrácie takýchto žiakov v bežných triedach.

2.3 Podpora talentu na Slovensku

Podpora talentu je zložitý proces, ktorý vyžaduje zapojenie sa viacerých kľúčových aktérov. Na to, aby sme vytvárali spoločnosť zručných, vzdelaných a šťastných mladých ľudí, potrebujeme veľa tvorivosti, zmyslu pre potreby mladých, ale aj vhodne vytvorené podmienky na prácu s mladými. Nielen mladí ľudia, ale aj učitelia na školách si uvedomujú rýchlosť, akou napreduje veda a technika a aké ťažké je reagovať na tieto trendy v rámci vyučovacieho procesu na školách.

⁷ <http://nadanie.sk/index.php?ID=3>

⁸ Zákon č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní, §2, písm. j).

Podpora talentovaných mladých by sa mala posúvať aj do oblastí aktivít vo voľnom čase a na príprave talentovaných mladých by sa mali okrem rodičov a učiteľov v škole zúčastňovať aj tí, ktorí sú súčasťou ich životov vo voľnom čase – priatelia, pracovníci s mládežou v centrách voľného času, zamestnanci a dobrovoľníci v rôznych iných organizáciách, ako napríklad občianskych združeniach, záujmových či neformálnych skupinách mladých.

2.4 Talent ako cesta k lepšiemu zamestnaniu sa v dospelosti

Jednou z výziev, s ktorou sa mladí ľudia stretávajú pri vstupe do dospelého života je možnosť a schopnosť zamestnať sa. V mnohých firmách a podnikoch už nebude k získaniu vysnívanej profesie stačiť len to, čo sa naučia v škole. Dôležitou časťou bude práve to, v čom vynikajú, v čom majú skúsenosti a čo sa učia počas rôznych aktivít vo voľnom čase. Firmy začínajú viac investovať do skúsených a zručných ľudí a hľadajú tých, ktorí sú šikovní a talentovaní v rôznych špecifických oblastiach. Mnohé spoločnosti a veľké medzinárodné firmy sa zaoberajú tým, ako zefektívniť svoju prácu. Sú ochotní investovať čas a peniaze do mladých ľudí, ktorí sú ochotní pracovať na sebe, zvyšovať svoju kvalifikáciu a zlepšovať sa viac v tom, v čom sú dobrí. Akýkoľvek profesionálny top manažér efektívnej firmy vám potvrdí svoj záujem o kvalifikovaného zamestnanca. Je dôležité, aby každý z nás v živote robil to, čo ho baví a na čo má osobnostný predpoklad. Firmy si začínajú vyberať z množstva mladých ľudí a výrazne podporovať najmä mladých ľudí so zručnosťami a schopnosťami, ktoré môžu v pracovnom prostredí ešte viac zvyšovať. Investujú do vzdelávacích programov, ako aj do motivácie svojich zamestnancov. Mnoho mladých ľudí sa prostredníctvom svojich nápadov a chuti na sebe pracovať vyšvihlo z nuly na špičkových odborníkov vo svojej oblasti. Robia to, o čom snívajú a v čom vynikali práve preto, lebo mali sen, vedeli svoj talent rozvíjať a uplatniť a nevzdali sa svojich snov.

Divadelné predstavenie v rámci tábora Zaži-to

Prekážka nastáva vtedy, ak nevieme talenty objaviť, podporiť, nájsť a využiť ich potenciál, pretože na to nemáme zdroje a kvalifikovaných mládežníckych pracovníkov v školstve a voľnočasových zariadeniach.

2.5 Talent v akcii v Žilinskom kraji

IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže si uvedomuje potrebu venovať sa talentovaným mladým ľuďom ponukou rôznych aktivít a projektov. Na to, aby mohol byť talentovaný mladý človek všestranne podporovaný a aby sa mohol po všetkých stránkach rozvíjať, nestačí len mať talent, ale musí existovať aj podpora okolia.

Dôležitú úlohu v tomto procese zohrávajú školy, ktoré poskytujú veľké množstvo vedomostí a posúvajú talentovaných mladých ľudí najmä v oblasti vedy a techniky. Ostatné oblasti talentu, napr. šport, umenie, tanec a iné dostávajú priestor predovšetkým vo forme záujmových krúžkov realizovaných vo voľnom čase.

Učíme sa nielen v škole, ale aj pri vykonávaní rôznych činností, pri organizovaní aktivít pre rovesníkov a okolie, v rámci realizácie rôznych aktivít v prospech rôznych skupín, či mieste, kde žijeme. K tomu, aby náš talent dostal priestor potrebujeme kvalifikovaných odborníkov – pracovníkov v centrách voľného času, či dobrovoľníkov, ktorí sa mladým ľuďom s talentom venujú vo svojom voľnom čase.

Prioritnou témou Žilinského kraja v rámci implementácie Národného projektu PRAKTIK je podpora talentovanej mládeže prostredníctvom neformálneho vzdelávania a inovatívnych zážitkových programov. Cieľom je vytvorenie kvalitných tematických metodických materiálov pre prácu s talentovanou mládežou, ktoré budú viesť nielen k zmysluplnému tráveniu voľného času v rámci moderných záujmových krúžkov, ale aj k rozvíjaniu osobností a talentov mladých ľudí. Ide o vypracovanie a odskúšanie zážitkových foriem učenia pri práci s talentovanými mladými.

Mládežnícky vedúci v prestrojení a plnom nasadení počas tábora Žaži-to

Niekoľko dôvodov, prečo je potrebné naučiť sa pracovať s talentovanými mladými ľuďmi:

- Aby sme viedli pracovníkov s mládežou k získavaniu zručností potrebných pre prácu s talentovanými mladými – lebo vieme, že ich máme a našim cieľom je, aby pri práci využívali inovatívne zážitkové metódy. Zážitkové metódy prinášajú v práci s mládežou nový rozmer, zážitok a s tým spojené učenie, ktoré vedú ku komplexnému rozvoju osobnosti mladého človeka. Zároveň umožňujú mladým ľuďom zažiť si rôzne aj menej bežné situácie v aktivite, ktoré môžu neskôr preniesť do svojho života.
- Aby sme mladým talentovaným ľuďom vytvárali podmienky na rozvoj talentu priamo v mieste ich bydliska, alebo v blízkom okolí.
- Aby sme sa naučili reagovať na potreby talentovaných mladých ľudí a pomohli im pri rozvíjaní ich talentov.
- Aby sme vedeli rozpoznať, keď nám v Žilinskom kraji bude vyrastať nový „Hviezdoslav“, „Fulla“, „Medvecká“, či „Sagan“.
- Aby sme zabránili odchodu mladých ľudí z kraja za lepšími tvorivými podmienkami a myšlienkami do zahraničia.
- Aby sme mali budúcich účastníkov olympiád a iných súťaží zameraných na meranie talentu v rôznych oblastiach.
- Aby sme mohli rozšíriť ponuku aktivít pre mladých ľudí v kraji a dali im tak možnosť objaviť svoj talent a rozvíjať ho.
- Aby sme mladým ľuďom umožnili ľahší vstup do „dospeláckeho života“ a dali im viac príležitostí uplatniť sa na trhu práce.

3 O KOHO IDE V NÁRODNOM PROJEKTE PRAKTIK?

V Žilinskom kraji je mnoho organizácií a centier voľného času, ktorých aktivity smerujú k rozvíjaniu a podpore mladých talentovaných ľudí. Tí, ktorí s nimi v týchto organizáciách pracujú majú málo príležitostí rozvíjať svoje zručnosti, či už ako profesionálny pracovník s mládežou, ale aj ako dobrovoľník, ktorý sa práci so skupinou venuje vo voľnom čase.

3.1 Kľúčoví aktéri a ich potreby

Ústrednými postavami v celom Národnom projekte PRAKTIK boli pracovníci s mládežou (ďalej len PsM) a mládežnícki vedúci (ďalej len MIV).

V súčasnosti sa PsM v CVČ a samosprávy musia popasovať s rôznymi zmenami v štruktúre, financovaní ako i obsahu aktivít. K tomu, aby sa mohli naplno a efektívne venovať mladým ľuďom a naplno rozvíjať ich talenty sú však potrebné aj:

- príležitosti rozvíjať svoje kompetencie v oblasti práce s mládežou vo voľnom čase s využitím nových, nepoznaných a doteraz nepoužívaných metód zážitkového učenia pri rozvíjaní talentu mladých ľudí.
- získavať zručnosti potrebné k odovzdávaniu svojich bohatých a cenných skúseností ďalšej generácii, ktorá túto prácu po nich preberie, so zameraním sa na rozvíjanie a podporu talentu mladých ľudí.
- vyhľadávať informácie o mladých ľuďoch ako skupine.
- vyhľadávať príležitosti pre zapájanie sa do súťaží organizovaných na Slovensku a v zahraničí s cieľom umožniť mladým prezentovať svoj talent.
- získavať poznatky a zručnosti potrebné k vyhľadávaniu talentu u mladých ľudí.
- zlepšovať sa v komunikácii s mladými a naučiť sa efektívne riešiť konflikty.
- odovzdávať svoje skúsenosti mladým ľuďom.
- získavať informácie a zlepšovať svoju prácu s využitím inovatívnych prístupov pri tvorbe voľnočasových podujatí pre mladých.

Vzdelávanie v rámci Národného projektu PRAKTIK prinieslo PsM nové poznatky, skúsenosti a nápady pre prácu s talentovanou mládežou. Nielenže mali účastníci vzdelávania príležitosť zvýšiť kvalitu práce v aktivitách s talentovanými mladými ľuďmi, získali aj nový mládežnícky pohľad na prácu s mladými, na ich potreby a hľadanie možností pri podpore ich talentu.

Druhou skupinou boli MIV, ktorí sa potrebovali naučiť:

- pracovať so skupinami detí a mladých tak, aby vedeli rozpoznať a rozvíjať ich talent,
- uviesť si dôležitosť voľného času a hier pri rozvíjaní nadania,
- vedieť napláňovať krátkodobé jednodňové aj dlhodobé táborové podujatie pre deti a mládež, naučiť sa pripraviť si program a aktivity na celé trvanie podujatia,
- naučiť sa základné princípy pri organizovaní táborových podujatí pre mladých s talentom,
- pracovať s časom pri plánovaní aktivít pre táborové podujatie,
- pracovať v rôznych podmienkach a prostrediach s ohľadom na výhody a nevýhody jednotlivých prostredí pri práci s talentovanou mládežou,
- naučiť sa základom riešenia konfliktov v skupine, spoznať princípy dávania a prijímania spätnej väzby potrebné pri odovzdávaní a prijímaní skúseností medzi PsM a MIV,
- získavať informácie o zážitkových metódach učenia a o ich využití pri práci s talentovanými deťmi a mladými.

Národný projekt PRAKTIK, skĺbil vzdelávanie dvoch skupín – pracovníkov s mládežou a mládežníckych dobrovoľníkov v témach, ktoré sú zamerané na podporu spolupráce, efektívnej komunikácie a vzájomného učenia sa.

4 ČINNOSŤ EXPERTNEJ SKUPINY V TÉME TALENT V AKCII

Expertná skupina vznikla v prvej fáze Národného projektu PRAKTIK. V Žilinskom kraji, ktorého témou sa stala práca s talentovanou mládežou, pozostávala zo siedmich členov. Všetci členovia expertnej skupiny majú mnohoročné skúsenosti s prácou s talentovanými mladými ľuďmi a organizovaním podujatí pre mladých ľudí, ako napríklad organizovanie workshopov, talentových súťaží, krúžkovej činnosti. Zároveň mnohí z nich majú medzinárodné skúsenosti z prostredia školskej a metodologickej práce.

Experti v téme Talent v akcii uplatnili svoje dlhoročné skúsenosti pri tvorbe metodických podkladov. Prvou oblasťou zapracovanou do metodických materiálov pre vzdelávanie je vzájomné spoznanie sa dvojíc vstupujúcich do vzdelávacieho cyklu. Na to, aby vzdelávanie a aj výsledný produkt vzdelávania Rabaka boli úspešné, bolo potrebné, aby sa dvojice vzájomne poznali natoľko, aby boli schopní spolupracovať pri tvorbe programu na táborové podujatie. Slúžil k tomu prvý vzdelávací blok s názvom: *Úvod do vzdelávacieho programu*.

4.1 Čo sa účastníci naučili?

Vzdelávanie v jednotlivých fázach Národného projektu PRAKTIK sa zameralo dve oblasti. Prvou z nich boli mäkké zručnosti, ktorým by mal na určitej úrovni disponovať každý, kto chce pracovať s mládežou. Druhou veľkou oblasťou, na ktorú chceme upriamiť vašu pozornosť boli práve tie vzdelávacie bloky, ktoré sa zaoberajú prácou s talentom – ako ho nájsť, ako rozpoznať či je niekto talentovaný, ako ho ďalej podporovať a viesť, aby sa talent každého mladého človeka mohol rozvíjať a aby nezanikol.

4.1.1 Ako nájsť talent?

Za prvú najdôležitejšiu oblasť, ktorú by mali PsM a MIV vedieť, ak chcú pracovať s talentom, považujú experti tému „Identifikovanie talentu u detí a mládeže“. V rámci tohto bloku získali PsM a MIV informácie o tom, čo je to talent a na základe čoho sa identifikuje talent u mladého človeka. Prostredníctvom neformálneho vzdelávania a zážitkových techník zistili, ako sa talentovaná mládež prejavuje. Zároveň získali skúsenosti s využitím jednoduchých nástrojov na zistenie potrieb talentovaných mladých ľudí. V tomto bloku využili hlavne informácie z psychológie a pedagogiky.

Ranná rozcvička počas tábora Zaži-to

4.1.2 Mládež ako cieľová skupina

Pre organizovanie krátkodobých a dlhodobých podujatí pre talentovaných mladých je potrebné mať informácie aj o mladých ľuďoch ako cieľovej skupine. Expertná skupina si uvedomila dôležitosť týchto informácií a do metodiky vzdelávania v rámci NP PRAKTIK zaradila blok *Poznanky o mládeži*, v ktorom vychádzajú hlavne z psychológie. Tento blok umožnil účastníkom vzdelávania oboznámiť sa s psychológiou dospievania, naučili sa pomenovať charakteristické črty dospievajúceho človeka, uvedomili si stereotypy týkajúce sa mladých ľudí a naučili sa vnímať, čo vedie mladých ľudí k rôznym reakciám v rôznych životných situáciách a ako sa v takýchto situáciách mladí ľudia bránia.

4.1.3 Ako fungovať v tíme?

Jednou z najdôležitejších častí metodiky v téme Talent v akcii bola časť *Tímová práca a budovanie tímu*. K tomu, aby si PsM a MIV mohli overiť získané vedomosti, zručnosti a postoje v tábore Zaži-to, musia nevyhnutne vytvoriť spoločný tím. V tomto bloku si uvedomili, čo je tím a prečo je pri tvorbe spoločného programu podujatí pre mládež dôležitý. Účastníci pochopili význam tímových rol, zlepšili spoluprácu v rámci svojich tímov, zlepšili si komunikačné zručnosti a naučili sa ako predchádzať konfliktom v tíme. Zároveň mali príležitosť zdieľať vzájomné skúsenosti s riešením konfliktných situácií.

4.1.4 Aj osobnosť mladého človeka je dôležitá

V prepojení na poznanky a informácie o mladých ľuďoch bol vytvorený vzdelávací blok zameraný na *Rozvoj osobností detí a mládeže*. Účastníci vzdelávania získali zručnosť pri stanovení si cieľov práce s mladými ľuďmi. Naučili sa vedieť pomenovať tie kľúčové kompetencie (najmä komunikačné a prezentačné), ktoré by talentovaní mladí ľudia mali dosiahnuť v konkrétnom programe (krúžok, súťaž, tábor) a s ktorými sa pri svojej práci stretávajú. Cieľom tohto vzdelávacieho bloku bolo získanie schopnosti stanoviť si ciele zamerané na rozvoj osobností detí a mládeže s tým, že budú jasne a zrozumiteľne formulované, konkrétne, reálne a dosiahnuteľné a zároveň budú účastníci schopní zmerať, či sa naplnili alebo nie.

4.1.5 S efektívnou komunikáciou ďalej zájdeš

Na bloky zamerané na rozvíjanie osobnosti detí a mladých ľudí a na základné vzdelávanie Štartér nadväzovali ďalšie časti – *Komunikácia a poskytovanie a prijímanie spätnej väzby*. Pri komunikácii je dôležité rozoznať jej dve súčasti – obsah a proces. Pre PsM a MIV je to zvlášť dôležité práve z toho dôvodu, aby pri komunikácii s kýmkoľvek vedeli odlišiť to, čo je povedané, prípadne to, čo sa účastníci majú naučiť. Obsah komunikácie je dôležitý, ale zároveň je potrebné dbať na to, aby všetko bolo PsM aj MIV rozprávali zrozumiteľne a spôsobom, ktorému mladí ľudia rozumejú. Komunikácia sa teda stáva procesom. V rámci týchto dvoch blokov účastníci hlbšie pochopili význam neverbálnej komunikácie a dozvedeli sa, čo to znamená paraverbálna komunikácia a aký má význam.

Dôležitou zručnosťou v komunikácii je aj poskytovanie a prijímanie spätnej väzby. Spätaná väzba má mať pre človeka rozvíjajúci a podporný význam. Spätnou väzbou sa snažíme vyzdvihnúť pozitíva, silné stránky človeka, ktorému spätnú väzbu dávame. Reagujeme na konkrétnu aktivitu jednotlivca alebo skupiny. V našej spoločnosti sme zvyknutí skôr na kritiku, v mnohých ohľadoch deštruktívnu, ktorá človeka neposúva vpred a už vôbec neponúka možnosti zlepšenia sa. Tento blok ponúkol účastníkom pochopiť rozdiel medzi hodnotením, kritikou a spätou väzbou, ako aj možnosť nácviku dávania efektívnej, nedeštruktívnej spätnej väzby.

Pre dobré fungovanie tímu, ako aj zvládanie procesov v ňom, pre dobrú komunikáciu a pre to, aby bola v skupine vytvorená pozitívna, tvorivá a učiaca sa atmosféra bolo potrebné vedieť pracovať s konfliktmi v skupine. V bloku zameranom na budovanie tímu a tímovej spolupráce sa účastníci dozvedeli, ako konfliktom predchádzať. Pri práci s mladými ľuďmi sa ako veľmi účinná javí metóda mediácie, ktorej základy si účastníci osvojili v rámci vzdelávania Rabaka. Je dôležité, aby sa PsM a MIV správali v zmysle pozitívneho a konštruktívneho správania a tieto princípy aj prezentovali.

4.1.6 Krúžky nie sú len kolieska

V oblasti voľného času a aktivít pre mladých patrí nezanedbateľné miesto práve krúžkovej činnosti, v rámci ktorej môžu mladí získať mnoho podnetov a užitočných kontaktov do budúcnosti. Na to, aby sa účastníci naučili efektívne organizovať krúžkovú činnosť v rámci svojich aktivít, slúžil vzdelávací blok s názvom „Organizácia krúžkov“. V tomto bloku PsM zistili, ako si treba pripraviť krúžok, aké miesto pre jeho realizáciu vybrať, akým spôsobom vyhľadať a získať účastníkov na krúžok a s akými pomôckami je treba rátať pri krúžkoch zameraných na rozvíjanie rôznych talentov. Po skončení vzdelávacieho bloku boli účastníci schopní zadefinovať si ciele krúžkov, vedeli ako metodicky postupovať pri ich plánovaní, realizácii a hodnotení. Zároveň boli schopní vyhodnotiť zmysluplosť organizovanie odborných krúžkov.

4.1.7 Podporiť kreativitu v učení

Blok s názvom „Tvorivosť a podpora tvorivosti“ bol zameraný na oboznámenie PsM a MIV s pozitívmi využívania rôznych inovatívnych metód zážitkového učenia pri podpore a rozvíjaní talentu mladých ľudí. Tvorivosť sa týka všetkých oblastí života mladého človeka, je to špecifická črta osobnosti mladých, existuje u každého človeka, v každom veku a dá sa rozvíjať. V tomto bloku boli zdôraznené hlavné dôvody tvorivej práce a boli ponúknuté metódy, akými sa dá tvorivosť mladých ľudí rozvíjať a podporovať. Mnohé metódy si mali účastníci možnosť priamo vyskúšať v konkrétnych aktivitách. Táto časť vzdelávacej aktivity bola prepojená s blokmi zameranými na informácie o skupinovej práci, o dynamike skupiny, pozornosti, energizéroch, harmonizéroch a iných metódach využiteľných pri práci s talentovanou mládežou.

Farebné puzzle

4.1.8 Na súťaž sa treba pripraviť

Príležitosťou pre prezentáciu talentov mladých ľudí bývajú rôzne súťaže, prípadne predmetové olympiády. K získaniu potrebných informácií a zručností slúžil vzdelávací blok „*Príprava detí na súťaž*“, v rámci ktorého účastníci získali prehľad o možnostiach prípravy a podpory detí a mladých ľudí v rôznych talentových súťažiach. V tejto časti boli zahrnuté informácie týkajúce sa prípravy na podujatie, podporu a pomoc počas trvania súťaže, ako aj následnú motiváciu do budúcnosti, hoci aj pri neúspechu. Účastníci mali možnosť vymieňať si skúsenosti pri príprave detí na súťaž.

4.1.9 Pobytové aktivity pre talentovaných

Organizácia akéhokoľvek podujatia, či jednodňového alebo pobytového vyžaduje od organizátorov veľa času, energie a organizačných zručností. V rámci vzdelávacieho bloku „*Organizácia táborov*“ sa účastníci oboznámili s metodikou organizovania pobytových aktivít pre talentovaných mladých. Mali príležitosť získať informácie, ako aj nahliadnuť do legislatívy upravujúcej organizáciu tábora a spoločne vytvoriť program tábora.⁹ Osobitná pozornosť bola venovaná chybám, ktorých sa môžu dopustiť organizátori tábora pri jeho plánovaní. Obsahom tohto vzdelávacieho bloku boli taktiež aktivity zamerané na vyhľadávanie vhodného miesta pre realizáciu tábora, vyhľadávanie vedúcich, ktorí by spĺňali vekové, zdravotné ako aj vedomostné predpoklady na výkon pozície vedúceho v tábore pre talentované deti. Tento blok nadväzoval hlavne na informácie o talentovanej mládeži ako cieľovej skupine, rovnako ako na informácie zo vzdelávacieho bloku zameraného na identifikáciu talentu u mladých a ich potrieb. Najväčšia časť bola zameraná na prípravu programu tábora.

4.1.10 Krok za krokom alebo ako to urobiť čo najlepšie

Vzdelávací blok s názvom „*Dramaturgia tábora*“ obsahovo nadväzoval predchádzajúci blok. Účastníci vzdelávacej aktivity sa oboznámili s možnosťami prispôbovania aktivít potrebám účastníkov z hľadiska času, únavy, počtu dní podujatia a pod. Vzdelávací blok vychádzal hlavne z krivky výkonnosti počas dňa a dramaturgickej krivky celého tábora, čo znamená ako zaraďovať aktivity v čase a prečo s cieľom čo najefektívnejšieho využitia energie účastníkov a priestoru.

4.1.11 V priestore a v čase

Na pochopenie významu slova time manažment slúžil vzdelávací blok „*Time manažment podujatia, tábora*“. Obsahom tohto vzdelávacieho bloku boli informácie o tom, ako pracovať s časom pri realizácii pobytových podujatí pre talentovanú mládež prihliadajúc na vek a počet účastníkov podujatia, prostredie, v ktorom sa podujatie koná, náročnosť aktivít. Zmyslom a cieľom bolo naučiť sa „správne narábať s časom“ – vedieť správne odhadnúť aktivitu, jej trvanie a teda vhodnosť jej zaradenia do programu, časovú a obsahovú náročnosť jednotlivých aktivít v prostredí, kde sa bude aktivita konať.

⁹ Právne predpisy vzťahujúce sa k organizovaniu táborových podujatí: Zákon NRSR č. 126/2006 Z.z. o verejnom zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov, *Nariadenie vlády SR č. 526/2007 Z.z.*, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na zotavovacie podujatie, Zákon č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

4.1.12 Nie vždy ide všetko podľa predstáv

Cieľom vzdelávacieho bloku „Práca s prostredím a riziká“ bolo poskytnúť PsM a MIV prehľad možných problémových situácií, ktoré môžu nastať pri realizácii pobytového podujatia pre talentovanú mládež. Účastníci sa naučili zadefinovať riziká vyplývajúce z realizácie aktivít v rôznych prostrediach. Na základe výmeny skúseností sa naučili identifikovať kritériá bezpečnosti pre prácu a fungovanie skupiny s deťmi v rámci rôznych podujatí. Zároveň získali informácie o vytváraní rôznych možností pri neočakávaných alebo nepredvídaných udalostiach, ako napr. zmena počasia, neočakávaná zmena počtu účastníkov, prispôsobenie aktivity menej zdatným účastníkom, vhodná reakcia v prípade, ak sa v skupine ocitne mladý človek so špeciálnymi potrebami a iné.

Divadelná maska – komédia / tragédia – tvorba kulis na tábore Žaži-to

4.1.13 Hra ako nástroj zážitkového učenia

V neformálnom vzdelávaní sa využívajú rôzne aktivity na dosiahnutie pochopenia. Hry v zážitkovom učení plnia rovnaký charakter, nie sú len hrami pre zábavu, ale plnia dôležitý význam pre ich účastníkov. Vo vzdelávacom bloku „Hra a jej fázy“ sa účastníci dozvedeli, aké sú jednotlivé kroky pri plánovaní a organizovaní hier. V rámci výmeny skúseností mali možnosť rozprávať o hrách a aktivitách, ktoré bežne v svojej praxi využívajú, avšak na vzdelávacej aktivite sa na hry pozreli aj hlbšie. Dozvedeli sa o fázach hry, typológii hier, o vhodnosti hier pre rôzne vekové kategórie s ohľadom na ciele a zameranie aktivity.

Medzi hlavné ciele Národného projektu PRAKTIK v Žilinskom kraji patrilo vzdelávanie pracovníkov s mládežou ako aj mládežníckych dobrovoľníkov v špecifickejšej téme Talent v akcii, ale nepochybné k nim môžeme zaradiť aj tvorbu nových metodických postupov pre prácu s mladými ľuďmi so zámerom čo najefektívnejšej podpory mládežníckeho talentu. Okrem novovytvorených metodických materiálov s uplatnením princípov inovatívnosti a nových nápadov na realizáciu zážitkového učenia, s ich praktickým prevedením s každou novou skupinou však ešte práca nekončí.

V rámci realizovaných jednotlivých cyklov vzdelávania bol priestor na zhodnotenie potreby a efektivity jednotlivých vzdelávacích blokov, ktoré boli navrhnuté členmi expertnej skupiny, s vybraným odborníkom na tému Talent v akcii. Počas týchto stretnutí sa prezentovali inovatívne metódy práce s talentovanou mládežou. Vzdelávacia aktivita Rabaka pokrývala väčšinu tém, ktorým bolo potrebné sa venovať, aby sa práca s talentovanou mládežou neustále zlepšovala a skvalitňovala a zároveň odrážala potreby pracovníkov s mládežou a mládežníckych dobrovoľníkov. Tí pociťujú neustálu potrebu získavať prax v oblasti mäkkých zručností, ako aj získavať nové praktické skúsenosti s uplatňovaním sociálnych, organizačných a komunikačných kompetencií.

ZÁVER

Z predchádzajúcich slov a nápadov vyplýva, že sa mení pohľad nazerania na problematiku práce s mládežou v Žilinskom kraji na *prácu s talentovanou mládežou*. Predpokladom k rozvoju talentu mladých ľudí nie je len existencia samotného talentu, ale aj kvalifikovaní ľudia, ktorí s mladými pracujú. „Pracovník s deťmi a mladými ľuďmi by mal byť profesionál v oblasti, ktorú vedie – deti a mladí ľudia vedia veľmi rýchlo odhaliť, či to, k čomu sa ich snaží viesť, aj sám ovláda. Nízka úroveň ponúkaných aktivít pre mladých bola neraz dôvodom, prečo sa im prestali venovať. Pracovník s deťmi a mládežou by mal byť aj dobrý pedagóg – to znamená, že by mal vedieť primerane vysvetľovať, ukázať a naučiť, ale aj vedieť pracovať so skupinou, zvládať riešiť konflikt v skupine.“¹⁰

Práca s mládežou prechádza rozsiahlymi zmenami a reaguje na novovznikajúce potreby. Naším cieľom nebolo hľadať jediný univerzálny spôsob, ako pracovať s talentovanou mládežou. Naším úsilím je pri práci s mládežou využívať všetky dostupné možnosti, prinášať nové nápady a myšlienky tak, aby viedli k optimálnemu rozvoju mladých ľudí.

Domievame sa, že aktivity smerujúce k podpore talentu mladého človeka a všestranne rozvíjajúce jeho osobnosť by sa nemali diať len na pôde školy, ale aj vo voľnom čase. Školské prostredie by malo byť prepojené s voľnočasovými aktivitami, aby sa mohli vhodne dopĺňať a nadväzovať. Národný projekt PRAKTIK – praktické zručnosti cez neformálne vzdelávanie v práci s mládežou, poukazoval práve na dôležitosť práce s mladými vo voľnom čase a zdôrazňoval nevyhnutnosť súčinnosti rodiny, školy a voľnočasového prostredia.

¹⁰ LENČO, P. – CHLEBNÍCANOVÁ, A. *Kvalita práce s deťmi a mládežou v oblasti voľného času a neformálneho vzdelávania*. 2015. s. 5.

Zoznam zdrojov použitej literatúry

1. ČIERNIKOVÁ, D. – ŠTUREK, M. *Ide mi o viac.... Prezentčná príručka o založení, poslaní a úlohách miestnej rady mládeže*. Žilina: Rada mládeže Žilinského kraja, 2008. 11 s.
2. ČIERNIKOVÁ, D. – ŠTUREK, M. *Ide mi o viac..... Prezentčná príručka o založení, poslaní a úlohách mestského mládežníckeho parlamentu*. Žilina: Rada mládeže Žilinského kraja, 2008. 11 s.
3. JURÁŠKOVÁ, J. Nadanie.sk. [on-line], 2006. <http://nadanie.sk/index.php?ID=3>
4. LENČO, P. – CHLEBNÍČANOVÁ, A. *Kvalita práce s deťmi a mládežou v oblasti voľného času a neformálneho vzdelávania*. Bratislava: Nadácia pre deti Slovenska, 2015. 23 s. ISBN 978 – 80 – 89403 – 07- 3.
5. MIHÁLIKOVÁ, J. – GAJDOŠOVÁ, M. *Rok so žiackou školskou radou*. Bratislava: IUVENTA, 2011. 53 s. ISBN 978-80-8072-072-8.
6. Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12) podľa kraja, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok. [on-line], Štatistický úrad Slovenskej republiky. 2014. <http://portal.statistics.sk/showdoc.do?docid=19143>
7. POLČICOVÁ, S. *Deti a mládež v číslach za rok 2012*. Bratislava: Ústav informácií a prognóz školstva, 2012. 94 s. ISBN 978-80-7098-519-9.
8. Zákon č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
9. Právne predpisy vzťahujúce sa k organizovaniu táborových podujatí: Zákon NRSR č. 126/2006 Z.z. o verejnom zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov, Nariadenie Vlády SR č. 526/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na zotavovacie podujatie , Zákon č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
10. LENČO, P. – CHLEBNÍČANOVÁ, A. *Kvalita práce s deťmi a mládežou v oblasti voľného času a neformálneho vzdelávania*. 2015. s. 5.

Ďalšie zdroje informácií

www.regionzilina.sk

www.rmzk.sk

www.statistics.sk

www.zipcem.sk

Názov: **Talent v akcii**
Vyhľadávanie a podpora práce s talentovanou mládežou
Autorka: **Mgr. Mária Krkošková, PhD.**
Fotografie: **archív autora**
Jazyková korektúra: **IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže**
Vydavateľ: **IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže**
Grafika a tlač: **G&H studio, s.r.o.**
Rok vydania: **2015**
Náklad: **500 ks**
ISBN: **9788080721589**

IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže

je príspevková organizácia priamo riadená Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR. Pripravuje a riadi množstvo zaujímavých programov a projektov pre mladých ľudí, pracovníkov s mládežou a ľudí zodpovedných za mládežnícku politiku. Snaží sa o to, aby mladí ľudia poznali svoje možnosti, boli aktívni a pracovali na sebe tak, aby boli raz úspešní a uplatnili sa na trhu práce. IUVENTA vychováva mládež k ľudským právam, podporuje rozvoj dobrovoľníctva, vzdelávacie programy a tiež mladé talenty.

IUVENTA je realizátorom národných projektov v oblasti práce s mládežou KomPrax – Kompetencie pre prax a PRAKTIK – Praktické zručnosti cez neformálne vzdelávanie v práci s mládežou, ktoré sú podporené z Európskeho sociálneho fondu. Zároveň administruje Programy pre mládež na roky 2014 – 2020 MŠVVaŠ SR, je národnou agentúrou Programu EÚ Erasmus+ pre oblasť mládeže a športu a národným partnerom európskej informačnej siete pre mládež Eurodesk.

IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže

Búdková 2

SK-811 04 Bratislava 1

e-mail: iuventa@iuventa.sk

web: www.iuventa.sk

www.facebook.com/iuventa

Tematické centrum mládeže pre Žilinský kraj

Predmestská 75

SK-010 01 Žilina

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA,
VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

